

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-11-04

Druk nr 2543
Warszawa, 16 lutego 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych wraz z projektem podstawowego aktu wykonawczego.

Uprzejmie proszę Pana Marszałka o nadanie priorytetu pracom nad tym projektem ustawy, co umożliwi rozpoczęcie robót budowlanych jeszcze w bieżącym roku.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Infrastruktury.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....

**o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni
i domów dla bezdomnych**

Art. 1. Ustawa określa zasady udzielania z Funduszu Dopłat finansowego wsparcia tworzenia przez gminy w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) lokalu socjalnym – należy przez to rozumieć lokal socjalny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733, z późn. zm.¹⁾);
- 2) noclegowni – należy przez to rozumieć budynek lub wyodrębnione części budynku przeznaczone do udzielania noclegu osobom bezdomnym wraz z pomieszczeniami pomocniczymi niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania noclegowni;
- 3) domu dla bezdomnych – należy przez to rozumieć budynek lub wyodrębnione części budynku przeznaczone do udzielania całodobowego schronienia lub noclegu osobom lub rodzinom bezdomnym wraz z pomieszczeniami pomocniczymi niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania domu dla bezdomnych.

Art. 3. 1. Finansowego wsparcia udziela się gminom na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia, polegającego na:

- 1) budowie budynku na nieruchomości stanowiącej własność gminy lub będącej w jej użytkowaniu wieczystym;
- 2) remoncie lub przebudowie budynku, będącego własnością gminy i przeznaczonego na pobyt ludzi albo części takiego budynku;
- 3) zmianie sposobu użytkowania budynku będącego własnością gminy albo części takiego budynku, wymagającej dokonania remontu lub przebudowy,

w wyniku którego tworzy się lokale socjalne, noclegownie lub domy dla bezdomnych, zwanego dalej „przedsięwzięciem”.

2. Finansowego wsparcia udziela się na przedsięwzięcie, którego zakończenie przewiduje się do dnia 31 grudnia 2005 r.

Art. 4. 1. Wysokość finansowego wsparcia na realizację przedsięwzięcia nie może przekroczyć 35% kosztów tego przedsięwzięcia.

2. Do kosztów przedsięwzięcia zalicza się koszty robót budowlanych niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia, w tym koszty wykonania:

- 1) przyłączy technicznych;
- 2) urządzeń i obiektów budowlanych związanych z budynkiem;
- 3) niezbędnego uzbrojenia terenu.

3. Do kosztów przedsięwzięcia zalicza się także koszty wykonania czynności specjalistycznych stanowiących obowiązek inwestora realizującego przedsięwzięcie, w tym koszty projektowania, nadzoru i kierowania budową oraz rozliczania robót budowlanych.

4. Jeżeli w budynku, w którym w wyniku realizacji przedsięwzięcia powstanie noclegownia lub dom dla bezdomnych, znajdują się lokale lub pomieszczenia niestanowiące noclegowni lub domu dla bezdomnych, kwota finansowego wsparcia jest pomniejszana o kwotę równą iloczynowi tego wsparcia i udziału powierzchni użytkowej takich lokali lub pomieszczeń w powierzchni użytkowej wszystkich lokali i pomieszczeń w tym budynku.

5. Jeżeli w budynku, w którym w wyniku realizacji przedsięwzięcia powstaną lokale socjalne, znajdują się inne lokale, finansowe wsparcie może być udzielone, jeżeli łączna powierzchnia użytkowa lokali socjalnych nie będzie mniejsza niż 50% powierzchni użytkowej wszystkich lokali w budynku.

Art. 5. 1. Źródłem finansowego wsparcia jest Fundusz Dopłat, o którym mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz. U. Nr 230, poz. 1922), przy czym łączna kwota finansowego wsparcia z tego źródła nie może przekroczyć w latach 2004-2005 kwoty 15 mln zł.

2. Finansowego wsparcia udziela gminom Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Finansowe wsparcie jest uruchamiane po udokumentowaniu zaangażowania środków własnych gminy w wysokości co najmniej 50% przewidywanych kosztów przedsięwzięcia, do których zalicza się również koszty zatrudnienia bezrobotnych w ramach robót publicznych.

4. Kwota finansowego wsparcia jest przekazywana na rachunek budżetu gminy po udokumentowaniu wykonania robót budowlanych lub czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3.

5. Koszty poniesione przez Bank Gospodarstwa Krajowego w związku z udzielaniem, rozliczaniem i dochodzeniem zwrotu finansowego wsparcia stanowią koszty działania Funduszu Dopłat.

Art. 6. 1. Oceny wniosków o udzielenie finansowego wsparcia dokonuje zespół, któremu przewodniczy przedstawiciel ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej. Do powołania zespołu stosuje się art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717).

2. Przewodniczący zespołu zaprasza do uczestnictwa w pracach zespołu, na prawach członka, przedstawiciela strony samorządowej w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, przez nią wskazanego.

Art. 7. 1. Finansowe wsparcie jest udzielane na wniosek złożony do ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Zespół, po dokonaniu oceny wniosków o udzielenie finansowego wsparcia, złożonych w terminie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje je Bankowi Gospodarstwa Krajowego wraz z rekomendacją wybranych przedsięwzięć do udzielenia finansowego wsparcia.

3. Bank Gospodarstwa Krajowego udziela finansowego wsparcia na podstawie umowy z gminą, która określa w szczególności cel, na który jest udzielane finansowe wsparcie, oraz termin i sposób udokumentowania zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

4. Bank Gospodarstwa Krajowego zawiadamia gminy, które złożyły wnioski o udzielenie finansowego wsparcia, oraz właściwych starostów o przedsięwzięciach, które uzyskały rekomendację do udzielenia finansowego wsparcia.

Art. 8. 1. Gmina, która otrzymała finansowe wsparcie, w terminie 30 dni od dnia zakończenia przedsięwzięcia, przedkłada Bankowi Gospodarstwa Krajowego rozliczenie kosztów przedsięwzięcia.

2. W razie stwierdzenia przez Bank Gospodarstwa Krajowego:

- 1) wykorzystania kwoty finansowego wsparcia niezgodnie z celem jego udzielenia;
- 2) zawinionego opóźnienia zakończenia realizacji przedsięwzięcia;

3) rażącego opóźnienia w przedłożeniu rozliczenia kosztów przedsięwzięcia,

kwota finansowego wsparcia podlega zwrotowi do Funduszu Dopłat wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości

podatkowych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania do zwrotu. Odsetki nalicza się od następnego dnia roboczego po dniu przekazania kwoty finansowego wsparcia na rachunek budżetu gminy.

3. W przypadku stwierdzenia przez Bank Gospodarstwa Krajowego po złożeniu rozliczenia, o którym mowa w ust. 1, że kwota finansowego wsparcia została przekazana w wysokości wyższej niż kwota określona w art. 4, gmina zwraca do Funduszu Dopłat nadwyżkę finansowego wsparcia, w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia gminy przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Art. 9. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek o udzielenie finansowego wsparcia;
- 2) szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków o udzielenie finansowego wsparcia, tak aby zapewnić wybór przedsięwzięcia o najwyższej użyteczności społecznej i możliwie niskim koszcie jego realizacji i eksploatacji;
- 3) wzór formularza rozliczenia, o którym mowa w art. 8 ust. 1, tak aby wymagany w formularzu zakres informacji obejmował w szczególności opis zrealizowanego obiektu, informację o kosztach przedsięwzięcia i źródłach jego sfinansowania.

Art. 10. 1. Gmina, przed upływem 15 lat od dnia rozliczenia kosztów przedsięwzięcia, nie może zbyć lub zmienić sposobu użytkowania lokalu socjalnego, noclegowni lub domu dla bezdomnych, utworzonego przy wykorzystaniu finansowego wsparcia.

2. Zbycie lub zmiana sposobu użytkowania lokalu socjalnego, noclegowni lub domu dla bezdomnych, o których mowa w ust. 1, są dopuszczalne po upływie 5 lat od dnia rozliczenia przedsięwzięcia, jeżeli w innym miejscu gmina utworzy:

- 1) lokale socjalne w liczbie i o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej liczbie i łącznej powierzchni użytkowej lokali

socjalnych, które zostały zbyte lub których sposób użytkowania został zmieniony;

- 2) noclegownie lub domy dla bezdomnych o powierzchni użytkowej i liczbie miejsc co najmniej równej powierzchni użytkowej i liczbie miejsc noclegowni lub domów dla bezdomnych, które zostały zbyte lub których sposób użytkowania został zmieniony.

3. W przypadku zbycia lub zmiany sposobu użytkowania lokalu socjalnego, noclegowni lub domu dla bezdomnych, o których mowa w ust. 1, niezgodnie z przepisami ust. 1 i 2, gmina zwraca kwotę finansowego wsparcia wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od następnego dnia roboczego po dniu przekazania kwoty finansowego wsparcia na rachunek budżetu gminy.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 168, poz. 1383 oraz z 2003 r. Nr 113, poz. 1069.

UZASADNIENIE

Deficyt lokali socjalnych będących w dyspozycji gmin, które są zobowiązane do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej, a zwłaszcza osób najuboższych, stwarza pilną potrzebę przygotowania rozwiązań prawnych i finansowych, umożliwiających szybkie powiększenie tego typu zasobów mieszkaniowych. Dodatkowe zaostrzenie sytuacji w tym zakresie nastąpiło w konsekwencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 października 2002 r., znoszącego ograniczenia w wysokości podwyżek czynszów w zasobach prywatnych. Podwyżki czynszów, w stosunku do których Rząd nie ma żadnych możliwości ingerencji, będą zapewne skutkować zwiększoną liczbą wyroków eksmisyjnych.

Obecnie gminy nie uzyskują pomocy z budżetu państwa, skierowanej bezpośrednio na realizację budownictwa socjalnego. Pewne możliwości wykorzystania pomocy państwowej w tym zakresie stwarza budowa mieszkań na wynajem przez gminne towarzystwa budownictwa społecznego, przy wykorzystaniu kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (KFM). Mieszkania te nie są co prawda przeznaczone dla najuboższych, pozwalają jednak gminie na racjonalniejsze gospodarowanie istniejącym zasobem mieszkań komunalnych, które mogą być zwalniane przez rodziny zasobniejsze, mające możliwość wynajęcia mieszkania powstałego w formule Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Uwalniane w ten sposób zasoby nie są jednak z reguły mieszkaniami socjalnymi (dla najuboższych). Kredyty z KFM mogą być również udzielane gminom na realizację infrastruktury technicznej towarzyszącej każdemu rodzajowi budownictwa mieszkaniowego, co także może im ułatwiać wypełnianie zadań związanych z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej, a zwłaszcza z zapewnieniem mieszkania osobom najuboższym.

Projekt ustawy o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych ma stanowić podstawę prawną pilotażu poprzedzającego wdrożenie rządowego „Programu budownictwa mieszkań dla osób wymagających pomocy socjalnej”, przyjętego przez Rząd w dniu 29 lipca 2003 r. Program ten zawiera założenia docelowych rozwiązań w zakresie zapewniania schronień najuboższym. Poniżej omówiono jedynie zasady etapu pilotażowego będącego przedmiotem regulacji niniejszej ustawy, pomijając propozycje docelowe (systemowe) zaproponowane w przyjętym przez Radę Ministrów programie.

Zgodnie z projektem ustawy, pomoc finansowa w ramach pilotażu jest kierowana do gmin i polega na finansowym wsparciu przedsięwzięć polegających na budowie, remoncie lub przebudowie budynków mieszkalnych, jak też zmianie sposobu użytkowania budynków niemieszkalnych (wymagającej remontu lub przebudowy), w wyniku czego powstawałyby lokale socjalne, noclegownie lub domy dla bezdomnych. Pomoc ta byłaby udzielana w postaci dofinansowania przedsięwzięcia w maksymalnej wysokości 35% jego kosztów – źródłem finansowania byłby ulokowany w Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) Fundusz Dopłat.

Pilotaż będzie miał charakter konkursowy – wnioski o udzielenie pomocy finansowej podlegałyby ocenie międzyresortowego zespołu, który rekomenduje najlepsze przedsięwzięcia do udzielenia pomocy. Kryteria, jakimi będzie się on kierować przy wyborze przedsięwzięć, zostaną określone w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy. Wytyczne do rozporządzenia wskazują, że podstawowymi kryteriami wyboru będzie wysoka użyteczność społeczna i niski koszt przedsięwzięcia (rozumiany zarówno jako koszt realizacji inwestycji, jak i późniejsze koszty eksploatacji powstałych budynków i lokali).

Zrezygnowano z proponowanego pierwotnie wprowadzenia do projektu ustawy drugiej z przewidywanych wcześniej form pomocy gminom w realizacji budownictwa socjalnego, tj. refundacji kosztów zatrudnienia, w ramach robót publicznych, osób bezrobotnych przy realizacji przedsięwzięcia. W związku z przyjętą zasadą nieingerowania w istniejące rozwiązania dot. organizacji robót publicznych, przepisy, które mogłyby znaleźć się w niniejszym projekcie, miałyby wyłącznie charakter informacyjny, byłyby pozbawione treści normatywnej. Gminy mogą oczywiście występować do starostów o refundację kosztów zatrudnienia bezrobotnych przy realizacji inwestycji, wspieranych na zasadach określonych w projekcie. Przepis przewidujący zawiadamianie przez BGK właściwych starostów o przedsięwzięciach, które uzyskały rekomendację do uzyskania 35% dofinansowania, może ułatwić gminom uzyskanie takiej refundacji. Pozwoli on bowiem starostom powziąć wiadomość o realizowanych na terenie ich powiatu szczególnie godnych wsparcia inwestycjach. Należy zaznaczyć, że nawet w sytuacji, gdy starosta dokonał już podziału środków, które otrzymał z Funduszu Pracy na zasadach ogólnych – może zwrócić się o dodatkowe środki z rezerwy, będącej w gestii ministra właściwego do spraw pracy.

Pomoc na zasadach określonych w ustawie będzie udzielana wyłącznie na realizację przedsięwzięć, których zakończenie ma nastąpić do dnia 31 grudnia 2005 r.

Omówienie wybranych szczegółowych rozwiązań projektu

Art. 1 określa zakres przedmiotowy regulacji. Na uwagę zasługuje fakt incydentalności proponowanej ustawy.

Pojęcia noclegowni i domu dla bezdomnych (art. 2) nie były zdefiniowane w prawie polskim bądź ich definicje nie wystarczały na potrzeby ustawy.

Art. 3 określa adresata i działania podlegające wsparciu. Gminy będą mogły otrzymywać pomoc na realizację przedsięwzięć polegających na budowie, remoncie lub przebudowie budynków mieszkalnych, jak też zmianie sposobu użytkowania budynków niemieszkalnych, w wyniku czego powstawałyby lokale socjalne, noclegownie lub domy dla bezdomnych, pod warunkiem że przedsięwzięcie będzie mogło być zakończone do końca 2005 r. Ograniczenie do gmin kręgu uprawnionych inwestorów nie narusza uprawnień gminy wynikających z art. 12a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, na podstawie którego gmina może zlecić, w drodze umowy, organizacjom społecznym, związkom wyznaniowym i fundacjom zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierać je w realizacji tych zadań finansowo.

Projekt nie wprowadza własnych kryteriów przyznawania lokalu socjalnego lub schronienia ani zasad korzystania z nich, jako że nie należy to do materii tej ustawy i jest regulowane odrębnymi przepisami. Chodzi tu w szczególności o przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, której rozdział 4 jest poświęcony lokalom socjalnym. W zakresie udzielania schronienia w noclegowniach i domach dla bezdomnych należy natomiast sięgnąć do przepisów ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, z późn. zm.), która w art. 2a pkt 5a zawiera definicję osoby bezdomnej, zaś w art. 13 i 14 – zobowiązanie gminy do udzielenia schronienia takiej osobie. Należy ponadto podkreślić, że zarówno zapewnianie lokali socjalnych, jak i udzielanie schronienia osobom bezdomnym należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, stąd też zasady przyznawania takich lokali (miejsc) oraz korzystania z nich określają zazwyczaj akty prawa miejscowego (uchwały rady gminy). Tworzenie odmiennych regulacji w tym zakresie, które dotyczyłyby jedynie niewielkiej części lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych (których powstanie było wspierane na zasadach określonych w projekcie), stanowiłoby wyłom w systemowym uregulowaniu tych kwestii.

Art. 4 określa maksymalną wysokość pomocy finansowej, udzielanej na podstawie ustawy, oraz koszty podlegające dofinansowaniu, zaś art. 5 – źródło finansowania tej pomocy. Gmina może uzyskać na przeprowadzane przedsięwzięcie środki finansowe z Funduszu Dopłat, ulokowanego w BGK, a utworzonego pierwotnie w celu dokonywania dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej. Wykonanie planu finansowego Funduszu za 2003 r. wskazuje, że wydatki przeznaczone na jego podstawowe zadanie są o wiele mniejsze niż przekazana do Funduszu Dopłat w 2003 r. dotacja budżetowa. Uzasadnione jest więc przeznaczenie nadwyżki środków na inne formy wspierania budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza że nie spowoduje to wzrostu obciążeń budżetu państwa.

Zgodnie z przyjętą przez autorów projektu, a wzorowaną na rozwiązaniach tzw. incydentalnych ustaw powodziowych koncepcją, projekt ustawy nie wprowadza żadnych zmian do ustawy z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz. U. Nr 230, poz. 1922), regulującej funkcjonowanie Funduszu Dopłat. Zaproponowane rozwiązania mają charakter krótkotrwały i jednorazowy, przewidują własne, specyficzne formy pomocy i odmienne od przewidzianych w przedmiotowej ustawie zasady rozliczeń z beneficjentami z tytułu otrzymanej pomocy. Jedynym łącznikiem między tymi aktami prawnymi będzie źródło finansowania określonych nimi instrumentów wsparcia. Ingerencja w ustawę o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej nie jest więc wymagana, a nawet jest niewskazana, gdyż pomieszczone zostałyby niezwiązane ze sobą materie przepisów systemowych o dopłatach do kredytów o stałej stopie oraz incydentalnych przepisów o wspieraniu budownictwa socjalnego. Utrudniałoby to stosowanie przedmiotowych przepisów beneficjentom obu ustaw, zainteresowanym organom administracji oraz BGK.

Wysokość pomocy finansowej z Funduszu Dopłat wynosi maksymalnie 35% kosztów przedsięwzięcia, do których zalicza się koszty wszelkich robót budowlanych, wykonywanych w ramach budowy, remontu lub adaptacji budynku na cele wymienione w projekcie (w tym uzbrojenie terenu, wykonanie przyłączy i obiektów towarzyszących, w przypadku gdy ich brak, a są niezbędne do docelowego użytkowania budynku), a także koszty projektu, nadzoru, kierownictwa budowy. Pomoc byłaby zmniejszana proporcjonalnie, jeżeli w budowanym, adaptowanym lub remontowanym budynku oprócz domu dla bezdomnych lub noclegowni znajdowałyby się pomieszczenia o innym przeznaczeniu. W przypadku budynków mieszkalnych z innymi niż tylko socjalne lokalami zasada proporcjonalnego pomniejszenia

pomocy nie znalazła zastosowania. Jej przyjęcie zachęcałoby gminy do tworzenia zasobu czysto socjalnego (100% lokali w budynku), co jest niepożądane z punktu widzenia osiągnięcia celów spójności społecznej (groźba powstawania gett). Gmina uzyskiwałaby prawo do pełnej pomocy na podstawie ustawy już po zapewnieniu 50% udziału lokali socjalnych w budynku. Nie oznacza to w żadnym razie, że na podstawie ustawy gmina może uzyskać pomoc na pozyskanie innych niż socjalne lokali w takim budynku, do kosztów przedsięwzięcia stanowiących podstawę wyznaczenia pomocy zalicza się bowiem wyłącznie koszty robót budowlanych niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia (art. 4 ust. 2).

Procedurę ubiegania się o pomoc finansową (art. 7) wszczyna złożenie przez zainteresowaną gminę wniosku do ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, co powinno nastąpić przed upływem 90 dni od wejścia w życie ustawy. Tak długi termin jest uzasadniony m.in. faktem, że składanie wniosków będzie faktycznie możliwe od dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 9, co może, lecz nie musi, nastąpić równocześnie z wejściem w życie ustawy. Należy ponadto uwzględnić czas potrzebny na dotarcie informacji o programie do gmin oraz na prawidłowe przygotowanie wniosku i skompletowanie koniecznych dokumentów.

Kryteria i tryb wyboru, a także zakres informacji zawartych we wniosku, określi, w drodze rozporządzenia, (art. 9) minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, kierując się zasadą najwyższej użyteczności społecznej wspomaganych przedsięwzięć, jak również poziomem kosztów realizacji inwestycji oraz eksploatacji powstałych w jej wyniku budynków/lokali.

Zespół, po rozpatrzeniu wniosków i ocenie przedsięwzięć zgłoszonych do uzyskania pomocy finansowej, informuje o swojej rekomendacji BGK, jako podmiot przyznający i przekazujący pomoc udzielaną na podstawie ustawy. Z kolei BGK o uzyskanej przez gminę rekomendacji będzie informował wnioskodawców oraz właściwych starostów.

Art. 8 ustanawia zasady sprawozdawczości i rozliczenia przez gminy otrzymanej pomocy. Rozliczenie ma nastąpić w ciągu 30 dni od zakończenia inwestycji, poprzez złożenie stosownego formularza w BGK. Wzór tego formularza będzie określony przez Ministra Infrastruktury w drodze rozporządzenia. Pomoc podlega w całości zwrotowi do BGK w przypadku wykorzystania jej niezgodnie z celem, na jaki została udzielona, a także w przypadku zawinionych przez inwestora opóźnień w zakresie zakończenia przedsięwzięcia lub rażącego opóźnienia w rozliczeniu inwestycji. Sankcją za niewłaściwe wykorzystanie otrzymanej pomocy są odsetki (w wysokości jak dla zaległości podatkowych), naliczane za

okres od następnego dnia roboczego po dniu przekazania kwoty wsparcia finansowego do dnia jego zwrotu. Częściowy zwrot pomocy następuje w przypadku stwierdzenia, że została ona pobrana w nadmiernej wysokości. Sytuacja taka może mieć miejsce np. w przypadku niższych kosztów przedsięwzięcia, że podano we wniosku.

Art. 10 zawiera przepisy, które mają zagwarantować przez okres przynajmniej 15 lat niezmiennosc przeznaczenia lokali i pomieszczeń zrealizowanych przy pomocy finansowej państwa. Aby to osiągnąć, proponuje się wprowadzenie zakazu zbywania lub zmiany sposobu użytkowania lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych. Naruszenie ww. przepisów jest sankcjonowane (ust. 3) obowiązkiem zwrotu pomocy wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych. Konieczności zwrotu finansowego wsparcia gmina może uniknąć, odtwarzając zlikwidowany zasób w innym miejscu.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Proponowane zmiany legislacyjne dotyczą bezpośrednio niżej wymienionych podmiotów:

1) gminy

Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania mają na celu pomoc gminom w budowie, remoncie lub przebudowie budynków mieszkalnych, jak również zmianie sposobu użytkowania budynków niemieszkalnych, w wyniku czego powstawałyby lokale socjalne, noclegownie lub domy dla bezdomnych. Realizacja przez gminy takich inwestycji jest konieczna z uwagi na duży deficyt będących w ich dyspozycji lokali socjalnych. Obecnie gminy nie uzyskują pomocy z budżetu państwa skierowanej bezpośrednio na realizację budownictwa socjalnego. Publikacje w mediach o projektowanym programie wsparcia finansowego w budowie mieszkań socjalnych ujawniły bardzo duże zainteresowanie gmin możliwościami otrzymania takiej pomocy. Jak wynika z wielu wystąpień kierowanych do byłego Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast oraz dużej liczby rozmów telefonicznych przeprowadzonych z przedstawicielami gmin z całego kraju, istnieją ogromne potrzeby w zakresie budowy lokali socjalnych dla osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością. Dotyczy to zarówno małych, jak i dużych ośrodków miejskich, ale także gmin wiejskich.

2) osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością

Celem projektowanej ustawy jest ograniczenie zjawiska bezdomności oraz wynikających z niego niekorzystnych dla ładu i porządku publicznego skutków. Wejście w życie ustawy pozwoli na pozyskanie do końca 2005 r. około 500 nowych lokali socjalnych oraz urządzenie 35 noclegowni i domów socjalnych, przeznaczonych dla osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością.

3) Bank Gospodarstwa Krajowego

BGK zarządza ulokowanym w nim Funduszem Dopłat, z którego byłaby udzielana pomoc na pokrycie części inwestycji. Bank byłby także administratorem udzielanej pomocy, sprawując kontrolę nad prawidłowością jej wykorzystania.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Konsultacje społeczne projektu ustawy zostały przeprowadzone przede wszystkim wśród związków gminnych, środowisk bankowych i zajmujących się pomocą osobom bezdomnym. Równoległe do uzgodnień międzyresortowych projekt został przekazany do: Związku Miast Polskich, Unii Metropolii Polskich, Unii Miasteczek Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Banków Polskich, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Fundacji Bezdomnych, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Towarzystwa Pomocy im. Brata Alberta, Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka” Centrum Pomocy Pozarządowych, Stowarzyszenia Pomocy Bezdomnych i Centrum Wychodzenia z Bezdomności.

Na prośbę o zgłoszenie uwag odpowiedziała Fundacja Bezdomnych, która przekazując własne uwagi do projektu, jednocześnie bardzo wysoko oceniła inicjatywę ustawowego wsparcia budownictwa socjalnego. Na wniosek Fundacji w projekcie został umieszczony zapis, dzięki któremu kwota zwracanej pomocy obejmowałaby także stosowne odsetki. Na uwagę zasługuje także postulat, dotyczący określenia minimalnych standardów, jakie powinny spełniać pomieszczenia socjalne, zrealizowane przy wsparciu finansowym. W projekcie nie umieszczono takiego rozwiązania; właściwy standard lokali socjalnych,

noclegowni i domów dla bezdomnych zostanie jednak zapewniony dzięki kryteriom przyznawania pomocy, określonych w projektowanym rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.

Swoje uwagi do projektu przekazała także Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”. Uwagi te koncentrowały się przede wszystkim na postulacie rozszerzenia zakresu działania ustawy o wsparcie budowy centrów integracji społecznej, w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143). Jak się jednak wydaje, rozszerzenie takie wykraczałoby poza ograniczony zakres ustawy pilotażowej. Propozycja taka będzie mogła zostać rozważona w trakcie wypracowywania systemowych rozwiązań wsparcia budownictwa socjalnego.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 10 lipca 2003 r. pozytywnie zaopiniowała projekt ustawy, z zastrzeżeniem dostosowania terminów przewidzianych w projekcie do postępów procesu legislacyjnego, co zostało już uczynione.

3. Wpływ aktu normatywnego na:

1) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projekt ustawy został skonstruowany w taki sposób, że wielkość pomocy udzielanej na jej podstawie będzie uzależniona od puli środków finansowych, przeznaczonej na ten cel. Nie przewiduje się dodatkowego zasilenia Funduszu Dopłat środkami budżetowymi – całość programu zostanie sfinansowana ze środków zgromadzonych obecnie w tym funduszu i możliwych do wykorzystania. Ustawa nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego. Ponieważ jednak pomoc w formie grantów będzie mogła wynosić maksymalnie 35% kosztów przedsięwzięcia, gminy z niej korzystające będą musiały wnieść stosowny udział własny. Ponadto, ponieważ do kosztów przedsięwzięcia nie zalicza się wartości budynku podlegającego remontowi, przebudowie lub adaptacji, gminy będą musiały także dać wkład rzeczowy w postaci stosownego obiektu.

2) rynek pracy

Wejście ustawy w życie będzie miało pozytywny wpływ na sytuację panującą na rynku pracy. Realizowane przez gminy i inne podmioty inwestycje związane z budową, remontem, przebudową lub adaptacją budynków na budynki przeznaczone dla osób bezdomnych spowodują zwiększenie zatrudnienia w sektorze budowlanym.

3) konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki

Z uwagi na specyficzny charakter materii uregulowanej w projekcie ustawy, tj. pomoc gminom w realizacji obowiązków związanych z zapewnieniem pomocy osobom bezdomnym, wejście ustawy w życie nie będzie miało wpływu na zewnętrzną i wewnętrzną konkurencyjność gospodarki.

4) sytuację i rozwój regionalny

Podejmowane przez gminy inwestycje związane z pozyskiwaniem budynków na budynki z lokalami socjalnymi wpłyną korzystnie na rozwój regionalny, między innymi poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, a co za tym idzie lokalne ożywienie gospodarcze w innych dziedzinach.

OSZACOWANIE SKUTKÓW BUDŻETOWYCH

Przewiduje się, że na realizację zaproponowanego programu zostaną przeznaczone środki z Funduszu Dopłat w wysokości 15 mln zł, przy czym nie będzie konieczne dodatkowe zasilenie tego Funduszu – zgromadzone w nim środki zostałyby przeznaczone na program wsparcia budownictwa socjalnego i jego obsługę.

Zgodnie z przeprowadzonymi obliczeniami, pozwoliłoby to na dofinansowanie pozyskania ogółem 500 lokali socjalnych oraz 35 noclegowni i domów dla bezdomnych, przy założeniu, że wszystkie te obiekty zostaną dofinansowane w maksymalnej dopuszczalnej wysokości.

Przy obliczaniu wielkości środków na pomoc finansową z Funduszu Dopłat przyjęto następujące założenia:

- 1) koszt pozyskania 1 m² obiektu o charakterze socjalnym: ok. 1 000 zł – dla noclegowni, 1 150 zł – dla domu dla bezdomnych, 1 225 zł – dla lokalu socjalnego;
- 2) przeciętna powierzchnia użytkowa nowo urządzonej noclegowni i domu dla bezdomnych – odpowiednio 250 m² i 500 m²;
- 3) przeciętna powierzchnia nowourządzanego lokalu socjalnego – 40 m²;
- 4) wysokość pomocy – 35% kosztów przedsięwzięcia.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia.....

w sprawie treści wniosku o udzielenie finansowego wsparcia tworzenia w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych, szczegółowych kryteriów i trybu jego oceny, oraz określenie wzoru formularza rozliczenia udzielonego wsparcia finansowego

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia ..... o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. Nr ..., poz. ...), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek o udzielenie finansowego wsparcia;
- 2) szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków o udzielenie finansowego wsparcia;
- 3) wzór formularza rozliczenia udzielonego wsparcia finansowego.

§ 2.

Ilekroć w rozporządzeniu mowa o:

- 1) Zespole – należy przez to rozumieć zespół, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia ..... o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004-2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. Nr....., poz. ....), zwanej dalej „ustawą”;
- 2) Banku – należy przez to rozumieć Bank Gospodarstwa Krajowego.

§ 3.

1. Zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek o udzielenie finansowego wsparcia, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Do wniosku załącza się:
  - 1) projekt budowlany spełniający wymogi określone w art. 34 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. 2003 r. Nr 207 poz. 206 oraz z 2004 r. Nr 6, poz.

41), lub koncepcję architektoniczno-budowlaną przedsięwzięcia wraz z opisami i szkicami, zawierającą w szczególności:

- a) ekspertyzę aktualnego stanu technicznego budynku (dotyczy przedsięwzięć realizowanych na podstawie art. 3 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy),
- b) informację o podstawowych rozwiązaniach architektoniczno-budowlanych przedsięwzięcia, określających formę i funkcje obiektu po zakończeniu przedsięwzięcia,
- c) informację o planowanych rozwiązaniach konstrukcyjno-materiałowych, w szczególności przegród zewnętrznych, w tym okien, z podaniem ich właściwości termicznych,
- d) dane dotyczące instalacji grzewczych i sanitarnych oraz wyposażenia technicznego obiektu po zakończeniu przedsięwzięcia,
- e) jeżeli obiekt ma być dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo – informację o sposobie tego dostosowania;

2) odpis z księgi wieczystej albo inny dokument potwierdzający prawo własności lub użytkowania wieczystego budynku w razie braku księgi wieczystej.

§ 4.

1. Po upływie terminu na składanie wniosków, Zespół określa wynikające z nich łączne zapotrzebowanie na finansowe wsparcie.
2. Jeżeli wynikające z wniosków łączne zapotrzebowanie na finansowe wsparcie nie przekracza kwoty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy, Zespół udziela rekomendacji wszystkim wnioskom spełniającym wymogi ustawy i rozporządzenia.
3. Jeżeli wynikające z wniosków zapotrzebowanie na finansowe wsparcie przekracza kwotę określoną w art. 5 ust. 1 ustawy, Zespół dokonuje oceny wniosków, przyznając wnioskowi określoną liczbę punktów, po czym udziela rekomendacji wnioskowi spełniającym wymogi ustawy i rozporządzenia o wyższej liczbie punktów.
4. Łączna kwota zapotrzebowania na finansowe wsparcie, wynikająca z wniosków, które uzyskały rekomendację Zespołu, nie może być wyższa od kwoty określonej w art. 5 ust. 1 ustawy. W przypadku uzyskania takiej samej liczby punktów o przyznaniu rekomendacji wnioskowi przesądza większa liczba tworzonych lokali socjalnych lub miejsc w noclegowni lub domu socjalnym w ramach przedsięwzięcia objętego wnioskiem.

5. Wnioski spełniające wymogi ustawy i rozporządzenia, które nie uzyskały rekomendacji Zespołu, Zespół przekazuje Bankowi z warunkową rekomendacją, wskazującą, że Bank powinien udzielić finansowego wsparcia na przedsięwzięcia nimi objęte w wypadku niezawarcia umowy z gminą o finansowe wsparcie przedsięwzięcia wynikającego z wniosku, który uzyskał rekomendację Zespołu. Zespół przekazuje również Bankowi opinię w zakresie zasad pierwszeństwa w udzielaniu finansowego wsparcia na przedsięwzięcia objęte wnioskami, które uzyskały warunkową rekomendację Zespołu.

§ 5.

Zespół ocenia wnioski i przyznaje im punkty zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku 2 do rozporządzenia.

§ 6.

Wzór formularza rozliczenia wsparcia finansowego określa załącznik 3 do rozporządzenia.

§ 7.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

ZAKRES INFORMACJI, JAKIE POWINIEN ZAWIERAĆ WNIOSEK O FINANSOWE WSPARCIE

I. DANE WNIOSKODAWCY:

- A. Nazwa.
- B. Adres korespondencyjny wnioskodawcy.

II. RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA (ZAZNACZYĆ WŁAŚCIWE):

- A. Budowa budynku (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy).
- B. Remont lub przebudowa budynku (art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy).
- C. Zmiana sposobu użytkowania budynku (art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy).

III. RODZAJ BUDYNKU POWSTAJĄCEGO W WYNIKU PRZEDSIĘWZIĘCIA (ZAZNACZYĆ WŁAŚCIWE):

- A. Budynek z lokalami socjalnymi (liczba lokali _____).
- B. Noclegownia (liczba miejsc _____).
- C. Dom dla bezdomnych (liczba miejsc _____).

III.A. CHARAKTERYSTYKA BUDYNKU Z LOKALAMI SOCJALNYMI POWSTAŁYCH WYNIKU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA.

1. Lokalizacja budynku (adres; charakterystyka lokalizacji – dostępność handlu, usług, usług publicznych, miejsc pracy /bliskość w przestrzeni, dostępność transportem publicznym/).
2. Łączna powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych w budynku.
3. Łączna powierzchnia użytkowa lokali niemieszkalnych w budynku.
4. Łączna powierzchnia użytkowa lokali socjalnych w budynku.
5. Powierzchnie użytkowe lokali socjalnych w budynku (np. 1 lokal – 40 m², 3 lokale – 50 m², itd.).
6. Charakterystyka budynku pod względem dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (podjazdy dla wózków inwalidzkich, ciągi komunikacyjne w budynku, rozwiązania architektoniczne w mieszkaniach).

7. Zwięzły opis efektów społecznych i ekonomicznych (rozwiązanych problemów w skali społeczności lokalnej), jakie gmina chce osiągnąć poprzez realizację przedsięwzięcia, w tym ewentualne wskazanie szczególnych walorów, jakie w opinii wnioskodawcy cechują przedsięwzięcie na tle typowych przedsięwzięć tego rodzaju.
8. Charakterystyka budynku pod względem energooszczędności (przewidywana wartość wskaźnika E).

III.B/C. CHARAKTERYSTYKA DOMU DLA BEZDOMNYCH LUB NOCLEGOWNI POWSTAŁYCH W WYNIKU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA.

1. Lokalizacja budynku (adres; charakterystyka lokalizacji – dostępność handlu, usług, usług publicznych, miejsc pracy /bliskość w przestrzeni, dostępność transportem publicznym/).
2. Łączna powierzchnia użytkowa domu dla bezdomnych/noclegowni.
3. Łączna powierzchnia użytkowa lokali i pomieszczeń w budynku nie wchodzących w skład domu dla bezdomnych/noclegowni.
4. Charakterystyka domu dla bezdomnych/noclegowni pod względem zadań, jakie będą realizowane przez placówkę (np. udzielanie noclegu, wydawanie posiłków, doraźna opieka medyczna, doraźna pomoc psychologa, itp.) i przystosowania obiektu do realizowania tych zadań.
5. Charakterystyka budynku pod względem dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (podjazdy dla wózków inwalidzkich, ciągi komunikacyjne w budynku, rozwiązania architektoniczne w mieszkaniach).
6. Zwięzły opis efektów społecznych i ekonomicznych (rozwiązanych problemów w skali społeczności lokalnej), jakie gmina chce osiągnąć poprzez realizację przedsięwzięcia, w tym ewentualne wskazanie szczególnych walorów, jakie w opinii wnioskodawcy cechują przedsięwzięcie na tle typowych przedsięwzięć tego rodzaju.
7. Charakterystyka budynku pod względem energooszczędności (przewidywana wartość wskaźnika E).

IV. CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA I FINANSOWA PRZEDSIĘWZIĘCIA.

1. Zwięzły opis stanu technicznego obiektu (dotyczy przedsięwzięć realizowanych na podstawie art. 3 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy).

2. Zwięzły opis zakres prac.
3. Przewidywany koszt przedsięwzięcia.
4. Przewidywany koszt przedsięwzięcia w przeliczeniu na 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego, noclegowni lub domu socjalnego.
5. Udział poszczególnych źródeł finansowania przedsięwzięcia – środki własne gminy (___%), wsparcie finansowe na podstawie ustawy (____%), inne (jakie? określić procentowy udział dla każdego z pozostałych źródeł).
6. Czy przy realizacji przedsięwzięcia wykorzystana zostanie praca bezrobotnych zatrudnianych w ramach robót publicznych? Ilu?

V. Osoba wypełniająca wniosek.

1. Imię i nazwisko.
2. Adres poczty elektronicznej.
3. Telefon.

VI. Oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku podpisane przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń w imieniu gminy.

KRYTERIA OCENY WNIOSKÓW O FINANSOWE WSPARCIE

Lp.	Nazwa kryterium	Definicja i norma kryterium	Ocena w punktach
1.A.	Koszt realizacji przedsięwzięcia (dla przedsięwzięć zlokalizowanych w powiatach, gdzie wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych przekracza o co najmniej 20% cenę 1 m ² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego ogłaszanej przez Prezesa GUS na potrzeby obliczania premii gwarancyjnej)	Stosunek kosztu przedsięwzięcia w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych lub domu dla bezdomnych/noclegowni do wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązującego na terenie powiatu, w którym zlokalizowane jest przedsięwzięcie (x w %, 0 pkt jeżeli x jest równy bądź wyższy od 70%)	$\frac{(x - 70\%)}{-20\%} * 20 \text{ pkt}$
1.B.	Koszt realizacji przedsięwzięcia (pozostałe powiaty)	Stosunek kosztu przedsięwzięcia w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych lub domu dla bezdomnych/noclegowni do wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązującego na terenie powiatu, w którym zlokalizowane jest przedsięwzięcie (x w %, 0 pkt jeżeli x jest równy bądź wyższy od 90%)	$\frac{(x - 90\%)}{-20\%} * 20 \text{ pkt}$
2.	Lokalna stopa bezrobocia	Stopa bezrobocia w powiecie, w którym zlokalizowane jest przedsięwzięcie (x w %). Jeżeli stopa jest równa lub mniejsza od 10% ocena wynosi 0 pkt.	$(x - 10\%) * 50 \text{ pkt}$
3.	Intensywność wsparcia finansowego	Stosunek oczekiwanego finansowego wsparcia do kosztów przedsięwzięcia (x w %). Jeżeli x jest równy 35%, ocena wynosi 0 pkt.	$\frac{(x - 35\%)}{-20\%} * 20 \text{ pkt}$
4.	Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych	Budynek mieszkalny z lokalami socjalnymi, dom dla bezdomnych lub noclegownia będą dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.	Jeżeli tak, 10 pkt
5.	Integracja w przestrzeni	Lokalizacja przedsięwzięcia zapewnia dostępność handlu, usług, usług	Jeżeli tak, 10 pkt

		publicznych, miejsc pracy /bliskość w przestrzeni, dostępność transportem publicznym/	
6.	Praca bezrobotnych	Przy realizację przedsięwzięcia znalazło zatrudnienie przynajmniej 10 osób bezrobotnych	Jeśli tak, 10 pkt
7.A.	Standard powierzchniowy lokali socjalnych	Średnia powierzchnia użytkowa lokali socjalnych (x). Jeżeli powierzchnia użytkowa mniejsza lub równa 35 m ² ocena wynosi 0 pkt. Maksymalna ocena wynosi 10 pkt.	$\frac{(x-35)}{10} * 10 \text{ pkt}$
7.B.	Standard powierzchniowy miejsc w domu dla bezdomnych/noclegowni	Przeciętna powierzchnia użytkowa noclegowni/domu dla bezdomnych przypadająca na jedno miejsce (x). Jeżeli powierzchnia użytkowa mniejsza niż 5 m ² ocena wynosi 0 pkt. Maksymalna ocena wynosi 10 pkt.	$\frac{(x-5)}{5} * 10 \text{ pkt}$
8.	Energooszczędność	Przewidywana wartość wskaźnika E, określającego obliczeniowe zapotrzebowanie na energię końcową (ciepło) do ogrzewania budynku w sezonie grzewczym, wyznaczonego zgodnie z Polską Normą dotyczącą obliczania sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynków mieszkalnych, jest mniejsza o co najmniej o 15% od wartości granicznej E _o , określonej w przepisach techniczno-budowlanych.	Jeśli tak, 10 pkt.
9.	Ocena pod kątem efektywności przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności w skali lokalnej oraz pod kątem jego szczególnych walorów na tle typowych przedsięwzięć tego typu.	Członkowie zespołu oceniają indywidualnie przedsięwzięcie w skali od 1 do 10.	Średnia ocen członków zespołu

WZÓR FORMULARZA ROZLICZENIA UDZIELONEGO WSPARCIA FINANSOWEGO

1. Gmina:.....		2. Numer umowy:.....
3. Rodzaj przedsięwzięcia (zaznaczyć właściwe): ☐ 3a. lokale socjalne (podać liczbę lokali socjalnych.....) ☐ 3b. dom dla bezdomnych/noclegownia (podać liczbę miejsc.....)		
4. Powierzchnia użytkowa lokali socjalnych (jeśli zaznaczono 3a):.....m ²	5. Powierzchnia użytkowa lokali w budynku (jeśli zaznaczono 3a.): .....m ²	6. Udział powierzchni użytkowej lokali socjalnych w powierzchni użytkowej wszystkich lokali w budynku (jeśli zaznaczono 3a.) (6.=4./5.): .....%.
7. Powierzchnia użytkowa domu dla bezdomnych/noclegowni (jeśli zaznaczono 3b.): .....m ²	8. Powierzchnia użytkowa lokali i pomieszczeń nie wchodzących w skład domu dla bezdomnych/noclegowni (jeśli zaznaczono 3b.): .....m ²	9. Współczynnik pomniejszenia kwoty finansowego wsparcia (jeśli zaznaczono 3b.) (9.=7./(7.+8.)): .....%.
10. Przewidywany koszt przedsięwzięcia zgodnie z kosztorysem: .....zł	11. Poniesiony koszt przedsięwzięcia: .....zł	12. Przyznana kwota wsparcia zgodnie z umową: .....zł
13. Maksymalna dopuszczalna kwota wsparcia dla przedsięwzięcia (13.=35%*11.): .....zł	14. Kwota należnego wsparcia finansowego (14.=12., ale nie więcej niż 13.) .....zł	14a. Kwota należnego wsparcia finansowego po pomniejszeniu na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy (14a.=14.*9.): .....zł
15. Wyplacona kwota wsparcia finansowego .....zł	16. Nadwyżka wyplaconej kwoty wsparcia finansowego nad kwotą wsparcia należnego (16.=15.-14. (lub 15.-14a)). Jeżeli liczba ujemna wpisać 0 zł. .....zł	17. Nadwyżka wyplaconej kwoty wsparcia finansowego nad maksymalną kwotą wsparcia dla przedsięwzięcia (17.=15.-13). Jeżeli liczba ujemna wpisać 0 zł. .....zł
18. Do zwrotu: większa z kwot wpisanych w pozycjach 16. i 17. .....zł	19. Koszt 1 m ² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego lub domu dla bezdomnych/noclegowni (19.=11./3a (lub 11./3b)): .....zł	20. Udział uzyskanego wsparcia finansowego w koszcie przedsięwzięcia (20.= (15.-18.)/11.): .....%
21. Imię i nazwisko osoby wypełniającej formularz oraz jej telefon służbowy:	22. Miejscowość i data:	23. Podpis osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu gminy .....

UZASADNIENIE

Przedkładany projekt *rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie treści wniosku o udzielenie finansowego wsparcia tworzenia w latach 2004 – 2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych, szczegółowych kryteriów i trybu jego oceny, oraz określenie wzoru formularza rozliczenia udzielonego wsparcia finansowego* stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 9 *ustawy o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004 – 2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych* (Dz. U. Nr , poz.). Ustawodawca deleguje na ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej uprawnienie do określenia:

- 1) zakresu informacji, jakie powinien zawierać wniosek o udzielenie finansowego wsparcia na podstawie ustawy,
- 2) szczegółowych kryteriów i trybu oceny wniosków o udzielenie finansowego wsparcia,
- 3) wzoru formularza rozliczenia uzyskanego wsparcia finansowego.

Regulując zakresy spraw wymienione w punktach 1 i 2 powyżej, minister właściwy ma zapewnić wybór przedsięwzięć o najwyższej użyteczności społecznej i możliwie niskim koszcie realizacji i eksploatacji.

Określenia zakresu informacji, które mają znaleźć się we wniosku o udzielenie finansowego wsparcia, dokonano kierując się treścią kryteriów oceny wniosków. Poza informacjami identyfikującymi wnioskodawcę, do wniosku trafią więc dane opisujące przedsięwzięcie w sposób pozwalający na przyznanie mu określonej liczby punktów w oparciu o kryteria określone w rozporządzeniu. Załącznik 1 do rozporządzenia został skonstruowany jako kwestionariusz, w którym wnioskodawca będzie musiał podać określone parametry przedsięwzięcia lub przedstawić zwięzły jego opis w żądanym zakresie. Do wypełnionego kwestionariusza (wniosku) gmina dołączy dowód własności budynku, który będzie podlegał pracom adaptacyjnym oraz projekt budowlany lub koncepcję architektoniczno-budowlaną, które pozwolą rzeczoznawcom zweryfikować informacje zawarte we wniosku.

W projekcie proponuje się 9 kryteriów oceny wniosków o finansowe wsparcie zestawionych w formie tabeli stanowiącej Załącznik 2 rozporządzenia:

1.A/B – kryterium kosztu realizacji przedsięwzięcia. Sposób punktowania jest zróżnicowany w zależności od wysokości wskaźnika kosztów odtworzenia budynku mieszkalnego obowiązującego na terenie powiatu, na terenie którego zlokalizowane jest przedsięwzięcie. Kryterium jest zastrzone w stosunku przedsięwzięć zlokalizowanych w powiatach, gdzie występują szczególnie wysokie wskaźniki kosztów odtworzenia (większość wielkich miast, powiaty podwarszawskie). Wysokość tych wskaźników nie jest związana w pierwszym rzędzie z lokalnymi kosztami materiałów i usług budowlanych;

2. – kryterium lokalnej stopy bezrobocia. Wobec braku porównywalnych danych statystycznych, pozwalających precyzyjnie wymierzyć skalę zjawiska bezdomności i zapotrzebowania na lokale socjalne na danym terenie, zastosowano kryterium zastępcze. Wysoka stopa bezrobocia i związane z bezrobociem ubóstwo prowadzi do niemożności samodzielnego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych;

3. – kryterium intensywności wsparcia finansowego. Pewną premię punktową uzyskują przedsięwzięcia nie zgłaszające zapotrzebowania na maksymalną kwotę dotacji. Mniejsza średnia intensywność wsparcia oznacza możliwość wsparcia większej liczby przedsięwzięć;

4. – kryterium dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Punktowany jest brak barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Zniesienie istniejących barier w adaptowanym obiekcie jest istotnym czynnikiem oceny użyteczności społecznej przedsięwzięcia;

5. – kryterium integracji w przestrzeni. Kryterium ma zachęcać do lokalizowania obiektów oferujących schronienie w bliskości tzw. „miasta” lub w miejscach, gdzie istnieje połączenie komunikacyjne z „miastem”. Integracja społeczna jest niemożliwa bez integracji w przestrzeni;

6. – kryterium zatrudnienia bezrobotnych. Wykorzystanie pracy bezrobotnych w ramach robót publicznych jednocześnie zmniejsza koszty realizacji przedsięwzięcia dla gminy (jeśli ta wystąpi o refundację z Funduszu Pracy) i pomaga rozwiązywać problemy lokalnego rynku pracy;

7.A/B – kryterium standardu powierzchniowego. Ani ustawa ani rozporządzenie nie powinny narzucać sztywnych norm w zakresie standardu urządzanych obiektów. Jest to materia przygotowywanych przepisów systemowych, regulujących wsparcie państwa dla działań w zakresie zwalczania bezdomności. Omawiane kryterium premiuje już jednak teraz

standard zapewniający godność osób zamieszkujących lokale socjalne lub domy dla bezdomnych;

8. – kryterium energooszczędności. Kryterium to ma służyć promowaniu przedsięwzięć, w wyniku których powstają obiekty tanie eksploatacyjnie;

9. – kryteria subiektywne. Członkowie zespołu oceniającego wnioski będą mieli szanse wyrazić własną ocenę przydatności danego przedsięwzięcia. Mogą się zdarzyć sytuacje, że przedsięwzięcie będzie posiadać szczególne walory, nie przewidziane przez pozostałe kryteria, które członkowie zespołu będą chcieli docenić. Ocena subiektywna ma małą wagę, aby jednak w zasadniczym stopniu o przyznaniu środków decydowały kryteria obiektywne.

Zakłada się, że zapotrzebowanie na wsparcie finansowe przekroczy kwotę środków dostępnych na to wsparcie (15 mln zł). Wówczas zespół oceniający wnioski będzie musiał wyrazić rekomendację w stosunku części wniosków najbardziej zasługujących na uzyskanie wsparcia finansowego. Na rekomendację będą mogły liczyć wnioski, które uzyskały wyższą liczbę punktów. Może się zdarzyć sytuacja, że na granicy limitu wsparcia znajdą się wnioski o takiej samej liczbie punktów. Wówczas zespół zarekomenduje wniosek, w wyniku realizacji którego powstanie więcej lokali socjalnych lub miejsc w noclegowniach/domach dla bezdomnych. Wnioskom, które nie zmieściły się w limicie wsparcia, zespół udziela rekomendacji warunkowej, co oznacza, że rekomenduje udzielenie im wsparcia, jeśli wcześniej nie dojdzie do udzielenia wsparcia w oparciu o wniosek, który uzyskał „pełną” rekomendację. Zespół przedstawia jednocześnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego opinię, w jakiej kolejności ten powinien rozpatrywać wnioski z warunkową rekomendacją. W sytuacji, gdyby łączna kwota zapotrzebowania na wsparcie wynikająca z wniosków nie przekroczyła limitu wsparcia, zespół rekomenduje Bankowi wszystkie wnioski, niezależnie od tego jaką uzyskały punktację. Oczywiście muszą być to wnioski spełniające warunki ustawy i rozporządzenia.

W załączniku 3 określa się formularz rozliczenia udzielonego wsparcia finansowego. Formularz służy określeniu ewentualnej nadwyżki wsparcia wypłaconego nad wsparciem należnym zgodnie z przepisami ustawy, która podlega zwrotowi do Funduszu Dopłat. Dane zawarte w formularzu będą również mogły służyć tworzeniu zestawień statystycznych dotyczących efektów finansowych i rzeczowych programu.